

НОВИ БАТАЛЬОНАЦ

ЛИСТ УЧЕНИКА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „IV КРАЉЕВАЧКИ БАТАЛЬОН“

2

ЈА ДОЛАЗИМ ИЗ ДЕТИЊСТВА, ТАМО ЈЕ МОЈ ЗАВИЧАЈ

Антоан де Сент Егизипери

РЕЧ ДИРЕКТОРА

У сусрет још једном Дану школе, који ћемо свечано обележити 20. децембра са драгим нам гостима и пријатељима, крећемо раздрагано и уграни. Овом приликом промовишемо нови број школског часописа „Нови Батаљонац“ и припремамо свечани програм на тему детињства и завичаја чиме ћемо улепшати и прославити овај дан.

Деценијама уназад школа „IV краљевачки батаљон“ изводи на пут генерације којима се поноси, и које се подједнако поносе њом. С пуним правом тврдим да је и данас тако. О успесима наших ученика не говоримо само ми, већ и извештаји који пристижу са републичких такмичења, дечјих конкурса, спортских активности, завршних испита. То су медаље по којима се препознајемо. Трудимо се да унапредимо наставу и пробудимо интересовање деце како за наставни програм тако и за ваннаставне активности. Вредно радимо на побољшању међуљудских односа и стварању пријатне атмосфере за рад. Трагамо за вредностима које су немерљиве материјалним аршинима и то је оно што нас чини богатијим и срећнијим.

Истичем да иза свега тога стоји континуирани и тимски рад мојих колега, сараднички дух и толеранција који ову школу чине посебном.

Марина Вучинић, директор школе

Нови Батаљонац

Лист ученика Основне школе „IV краљевачки батаљон“ Краљево
Број 2, издат 22. децембра 2014. године

Издавач: Основна школа „IV краљевачки батаљон“, Олге Јовићић Рите 1, Краљево
За издавача: Марина Вучинић, директор

Уредник: Наташа Митровић, професор српског језика / Сарадник: Марица Ковачевић, професор српског језика / Техничка подршка: Наташа Вуковић, професор технике и информатике / Илустрације: Јасмина Николчевић, професор ликовне културе
Захваљујемо се свима који су помогли да школски лист буде штампан у тиражу од 1000 примерака.
Дизајн: Медија клуб „Навигатор“, телефон: +381 (0)36 320 600

Љубивоје Ршумовић је овогодишњи добитник књижевне награде за животно дело „Књижевни вијенац Козаре“. Позвали смо песника вашег и нашег детињства да својим присуством увелича прославу Дана школе.

Вуку Стефановићу Караџићу писмо

Пишем Ти ево као што говорим Вуче
Срби и данас по Теби свијет уче
Ниси остао дужан ни књазу ни попу
Био си нам улазница за културну Европу
Ти си на незнје бацио анатему
Не самоук – јер мука те учила свemu
У нашем времену много се замки крије
Читамо и оно што написано није
И бор се криви где један ветар дува
Чувамо азбуку ко што се име чува
Морамо признати с језиком иде теже
Због нашег немара речи нам неке беже
Твој циљ је негде испред нашег времена
У твојим амбарима има још здравог семена
Сејач се чека да плуг у бразду порине
Да никну нове чудесне умотворине
Да свету кажемо оно што знамо и смемо
Језик и служи да се што боље разумемо
Старино брката ово писмо завршићу
Поруком са стабла једне липе у Тршићу
у стару кору урезала је нечија рука
Љубавне речи СРБИЈА ВОЛИ ВУКА

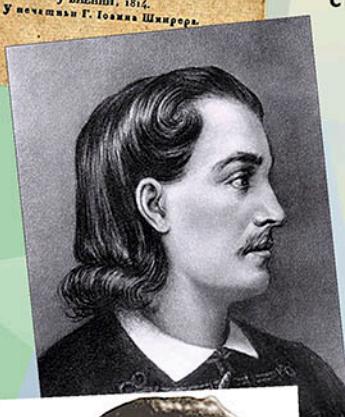
Љубивоје Ршумовић

2014. ГОДИНА ВЕЛИКИХ ЈУБИЛЕЈА

150 година од смрти Вука Караџића

Наша духовна култура у многим областима почиње од Вука: он је издао прву збирку наших народних песама, прву српску граматику и први српски речник; он је први историчар наше велике устаничке епопеје, оснивач и родоначелник наше етнографске науке. Најзад, он је покретач и првоборац полуековног рата за српски језик и правопис, којим је увео живи народни језик у наше књиге и упростио азбуку до савршенства, до идеалног правила да сваки глас има једно слово.

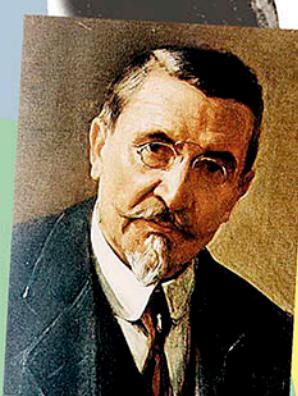
190 година од рођења Бранка Радичевића

Бранко Радичевић је био следбеник идеја Вука Караџића. Прву књигу песама је објавио у Бечу 1847. године на чистом народном језику у духу модерног европског романтичарског песништва. Исте године су објављени и Вуков превод „Новог завјета“, Даничићев „Рат за српски језик и правопис“ и Његошев „Горски вијенац“, тако да се та година сматра годином незваничне Вукове победе.

150 година од рођења Бранислава Нушића

„Мој хумор изазивајући смех на уснама ублажава сировост живота“, изрекао је чувени српски комедиограф, који је према властитим речима „живот не само запазио, већ и живео њиме, као феникс, са сваком новом генерацијом, са сваким добом, са сваком епохом друштвеног развитка, умирао и опет се рађао да би живео новим животом, животом нових људи и новога друштва.“ Сведоци су његова непревазиђена дела „Сумњиво лице“, „Госпођа министарка“, „Ожалошћена породица“, „Покојник“, „Народни посланик“...

100 година од смрти Стевана Стојановића Мокрањца

Мокрањац је истакнути српски композитор и музички педагог. Био је члан Српске краљевске академије и диригент Београдског певачког друштва. Његово дело („Руковети“, „Приморски напјеви“, „Литургија“) сматра се изузетно важним за развој српске националне музике 19. века.

ИМЕ НАШЕ ШКОЛЕ

У балканском вихору деведесетих година прошлог века дошло је до смене генерација предавача у Основној школи „IV краљевачки батаљон“ и ишчезава дух једне епохе коју су они обележили. Нажалост, и писаних трагова о том времену је мало. Историјски архив у Краљеву поседује архивску грађу о нашој школи (записнике са наставничким већима, матичне књиге ученика, досијеа радника школе...) која обухвата период од 1951. до 1990. године.

Школа је добила име по прослављеном IV краљевачком батаљону, који је основан од храбрих бораца кованлучке, чибуковачке и крушевичке чете и ушао у састав Прве пролетерске бригаде (као један од шест батаљона) формиране 21. децембра 1941. године у Рудом и која се током рата борила за ослобођење од окупатора, изнедривши из својих редова бројне народне хероје, а међу њима и Олгу Јовићић Риту чије име носи улица у којој је данас школа.

Први назив школе **Народна основна школа „IV краљевачки батаљон“** помиње се још од 1945, и он је повремено употребљаван, са или без придева „народна“, до 1949. године. Школа није имала своју зграду, па се, као на пример 1948/1949. године, дешавало да ради у четири зграде. У Историјском архиву је најстарија сачувана матична књига из 1951. године у којој пише **Прва осмогодишња у Ранковићеву**¹. У Летопису школе за школску 1954/55. записано је да Основна школа „IV краљевачки батаљон“ (1–4. разреда) и Прва мешовита гимназија (5–8. разреда) постоје упоредо, па су одлуком Савета за школство Народног одбора општине Осмолетка бр. 1 и Прва мешовита гимназија расформиране и ученици тих школа су пребачени у новоименовану школу „IV краљевачки батаљон“. Последњи записник Наставничког већа Прве мешовите гимназије забележен је 24. августа 1955. године, а у истој свесци је први записник Наставничког већа **Осмогодишње школе „IV краљевачки батаљон“** од 12. септембра 1955. године. 1. јула 1955. године Осмогодишња школа „IV краљевачки батаљон“ мења назив у **Основна школа „IV краљевачки батаљон“**, а печатом на коме је назив основна школа први пут је оверен записник Наставничког већа 4. септембра 1963. године. Школа се налазила у згради Народног музеја до 1975. године.

Наташа Митровић,
професор српског језика

¹ Краљево (1949-1955)

Занимљивост: На уписници ученика 5. разреда за школску 1951/1952. годину у фусноти испод табеле налази се објашњење како се одређује успех ученика на крају године:

¹ У одличне рачунаће се они ученици који у годишњем резултату имају више одличних него врло добрих оцена, без и једне добре.

² У врло добре рачунаће се они ученици који у годишњем резултату имају више одличних и врло добрих него добрих оцена, без и једне слабе.

³ У добре рачунаће се они ученици који у годишњем резултату из научних предмета имају више добрих него врло добрих и одличних оцена, без и једне слабе.

ОШ „IV краљевачки батаљон“ у згради Народног музеја

„Не волим да будем наметљив и зато сам ово сећање поверио аутору овог текста и дао дозволу да га може објавити“, каже машински инжењер, ученик Осмогодишње школе „IV краљевачки батаљон“.

„Био сам ученик Осмогодишње школе „IV краљевачки батаљон“ од 1958. до 1962. године. Према месту становиња, требало је да похађам Осмогодишњу школу „Светозар Марковић“ и да учим немачки језик. Знајући да су му Немци убили оца 15. априла 1941. године у Ужицу, а ја одбијао да због тога учим немачки језик, мој отац се постарао да се упишем у пети разред Осмогодишње школе „IV краљевачки батаљон“ и учим француски језик.“

Школска зграда била је данашња зграда Народног музеја. Масивна дрвена врата са улице служила су искључиво за потребе наставног особља. Прозори у приземљу школе били су украсени витражима, а између прозора, у ходнику према зборници, биле су постављене витрине са личним стварима ученика Гимназије који су погинули у борби на Попини код Врњачке Бање 1941. године. Насупрот улазним вратима, ходник је водио до двокрилних врата која су служила за улаз ученика у школу. У приземљу су се налазиле канцеларија директора и секретара и зборница, кабинет за музичко васпитање (где је као секција вежбао и школски хор), кабинет за општетехничко образовање, учионице и ђачка кухиња.

Испод степеништа, које водило до спрата, налазиле су се чесме са пијаћом водом. На спрату су били кабинет за хемију, кабинет за географију, кабинет за историју, кабинет за француски језик. Учионице су имале ливене пећи на чврсто гориво.

Други део школе је касније дограђен са посебним улазом из дворишта. У приземљу овог дела налазила се просторија ученичке задруге.

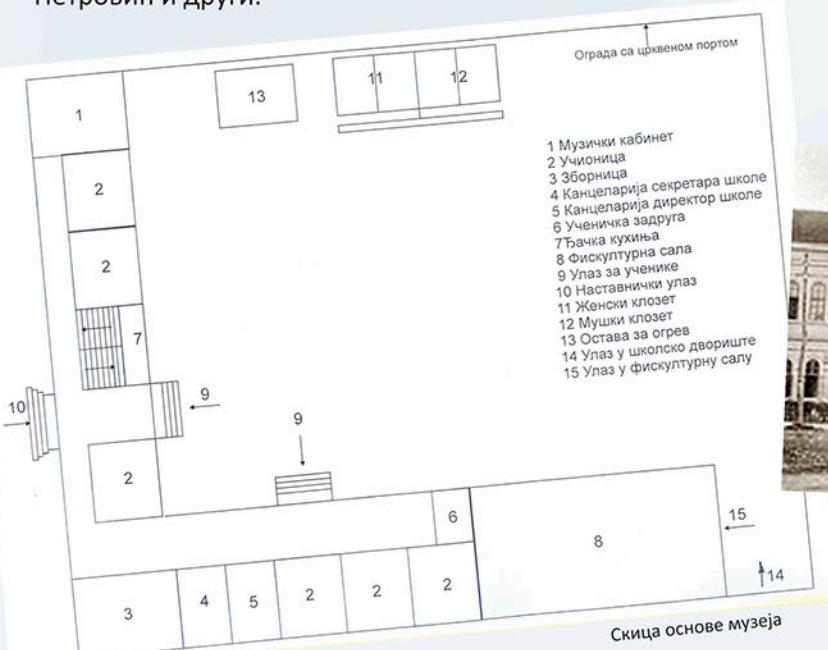
Трећи део школе била је фискултурна сала са потребним реквизитима за вежбање, мушка и женска свлачионица, канцеларија наставника.

У дворишту је био зидани женски и мушки WC (клозет). Школско двориште је имало нагиб који је од црквене порте падао према улици Олге Јовичић Рите. У току 1962. године обављени су радови на равнању школског дворишта, па је школа добила терене за одржавање часова физичког васпитања.

У кругу дворишта постојала је и шупа за одлагање дрва и угља за грејање школе.

Послужитељ чича Стева, а ређе Живота, звоном са степеница означио би тренутак постројавања ученика, а затим и одлазак у њихове учионице – кабинете.“

Школа у којој смо стекли прва и неизbrisива знања прати нас кроз цео живот, као и наши први предавачи, те и у овим сећањима одзывају имена знаменитих Краљевчана о којима ће писати будуће генерације: Крсто Љубеновић, Драгомир Ракић, Прибислав Лазаревић Приба, Војислав Петровић и други.

Радојица Ђирић,
архивски саветник

5

ЗНАМЕНИТИ КРАЉЕВЧАНИ

Јоаникије Нешковић

За Јоаникија Нешковића (1804, Миланџа код Ивањице – 1873, Краљево) учитеља и епископа, члана „Друштва српске словесности“ (у оном времену највеће научнокултурне установе у Србији) и члана „Српског ученог друштва“, зна мали број Краљевчана. А њиме се можемо и те како поносити!

Под његовим руководством обновљени су манастири Студеница и Жича. Пуно пажње поклањао је ширењу писмености и просвећивању. Помагао је отварање школа, а у **Конаку кнеза Васе Поповића** у Караванцу је створио упориште културе тога доба у вароши и околини. Први је имао личну библиотеку и био претплаћен на готово све новине и часописе. Уступио је црквено земљиште за изградњу велике школске зграде 1873. године. Сиромашним ученицима давао је новчану помоћ. Сарађивао је са Вуком Каракићем, помажући му у прикупљању пренумерација¹ за књиге и сакупљајући народне умотворине. У издавању књига помагао је писцима новчаним прилозима. Као врсни гуслар, спевао је песме за гусле.

Написао је и штампао своју аутобиографију, књигу „Беседе“ и „Притче Христове“. Међу првима је открио лековита својства минералне воде у Врњачкој бањи и послao је на испитивање Јосифу Панчићу.

Умро је у Караванцу 1873, а сахрањен у манастиру Жича.

Извор: Мирјана Савић,
виши кустос у Народном музеју

Краљевачка културна баштина

Господар Васин конак

У Краљеву је сачуван до наших дана конак господара и кнеза Василија Поповића, као неопролазно обележје варошког живота XIX века. Василије је био брат књегиње Љубице Обреновић. Овај конак подигнут је 1830. године и требало је да буде његов дом. Живот је учинио нешто друго, и данас се у њему налази дуборезачка школа, црквена продавница, гостопримница и капела Светог Николаја Жичког. Унутрашњост гостопримнице и капеле осликана је фрескама. Можемо видети на северном зиду капеле све наше познате и знамените Србе (миране, епископе, ратнике и мученике).

Деца која похађају веронауку често одлазе тамо, седе у гостопримници, улазе у капелу и слушају приче о својим прецима. Господар Васин конак представља чувара националне традиције и центар црквених и друштвених збивања града Краљева, и убраја се у споменике културе од великог значаја.

Никица Андрић,
наставница веронауке

¹ претплаћивање, претплата

ЗНАМЕНИТОСТИ НАШЕГ ГРАДА

Поносито стоји у центру града пркосећи времену и забораву, сведок је великих градских и личних животних прича, сунце града Краљева и откуцај срца његових грађана – наш „Милутин“².

Споменик српском ратнику

Споменик српским ратницима палим за слободу отаџбине (1912–1918) грађен је од 1931. до 1934. године. Аутор је чувени руски архитекта и вајар Роман Верховски. Споменик је настао по узору на исти такав споменик у Београду на Новом гробљу који је подигнут у част бранионацима Београда 1914–1915. године.

Постамент – камена монолитна стена представља снагу земље и народа. Подножје представља камене морске таласе који се разбијају о постамент – снагу народа.

Таласи симболично подсећају и на морске дубине – „плаву гробницу“, где су сахрањивани српски ратници око острва Видо и Крф.

Фигура војника и државни грб окренути су ка северу одакле је дошао непријатељ. Крст на врху заставе је симбол вере која је изнад свега, а став и силуeta бронзане фигуре дати су у облику крста што симболизује распеће и страдање српског народа.

Војник заставу држи левом руком до срца, а пушку у десној руци са изразом одлучности да брани своју државу. На ногама су му опанци који су симбол његовог сељачког – народног порекла, а на грудима носи одликовање као симбол храбрости и остварених победа српске војске у ратовима 1912–1918. године.

1. маја 1960. године споменик је измештен са градског трга на старо краљевачко гробље.

13. новембра 1982. године споменик је враћен на своје место у центар града.

Радојица Ђирић,
архивски саветник

²Након објављивања књиге Данка Поповића „Књига о Милутину“ (књига о Србима), Краљевчани су почели да свој споменик у центру града називају Милутин.

„Књижевност, она права, никада не тежи да држи предавања и да подучава, али ако је заиста добра, говори многе мудrosti које читалац сам препозна.“

Сећање на детињство је као

Нашег књижевника Дејана Алексића посетила сам у редакцији часописа „Повеља“, смештеној у Ачића кући, једној од најстаријих грађевина Краљева. Дах минулог времена, топао поздрав и непосредност домаћина одагнали су благу устрепталост, која ме је обузела, и понео ме је ковитлац његове приче.

Коју основну школу сте похађали? Чега се радо сећате из ђачког доба?

– Ишао сам у Основну школу „Јово Курсула“, и успомене су бројне. У ствари, читаво детињство је једна велика и сјајна успомена. Одувек ми је омиљени предмет била географија, због мапа. Мапе су моја велика љубав. Исцртавао сам са великим страшћу карте измишљених земаља и у том послу сам могао да се забављам сатима.

Постоји ли нека успомена у вези са школом „IV краљевачки батаљон“?

– Ваша школа је одувек била на добром гласу и сматрана је помало елитном. Сећам се да је један дечак, када смо били трећи разред, због селидбе морао да пређе у ОШ „IV краљевачки батаљон“. Хвалио се тиме као да одлази у други део галаксије а не у другу школу.

Какво је било Ваше детињство?

– Сећање на детињство, уопште, јесте као сећање на неки временски завичај. Било је много више безбрижности, а пошто нисмо имали компјутере и виртуелне друштвене мреже или видео-игрице, деца су време проводила у непосреднијем свакодневном дружењу. А времена је било на претек. Сваки дан је имао своју малу историју, а ми смо се осећали важни. Свако је могао да има свој мали центар света.

С обзиром на то да се Краљево променило, постоји ли нешто што Вам недостаје?

– Краљево је брзо нарасло. Део града у ком сам провео детињство сасвим се променио. Мислим да највише недостаје безбрижност и ведрина на лицима људи. Потребно је више људскости и саосећања. То се некако изгубило. Има и данас примера људске доброте, наравно – али они су све ређи.

Да ли сте у раној младости размишљали о томе да постанете песник, или сте, као и свако дете, маштали о оним „необичним“ занимањима?

– Једно од питања која деца себи често постављају јесте – шта ћу бити кад порастем. У раним годинама, одговор на то питање лако се везује за машту, па је често нереалан. Ја сам, рецимо, желео да будем космонаут. Сложићете се да је то у Србији прилично нереално. Касније, када сам кренуо у средњу школу, открио сам своју опчињеност књижевношћу, али то још увек није било довољно да о себи размишљам као о будућем писцу. Свест о томе развила се знатно касније, мада сам одувек био склон писању стихова, онако, из забаве. Привлачила ме је могућност да се нешто каже на необичан и убедљив начин, да се свакодневне речи претворе у величанствену грађевину језика који говори више од речи.

сећање на неки временски завичај

Да ли сте слутили да ћете бити, пре свега, писац за децу?

– Искрено речено, нисам ни слутио да ћу писати и за децу. Писао сам годинама „озбиљне“ песме и већ сам имао три песничке књиге када сам написао прву песму за децу. Касније су дошле и приче, као и позоришни текстови. Једноставно, пронашао сам право богатство мотива и тема које сам могао да искористим најбоље у овој врсти књижевности. Књижевност „за одрасле“ ми је постала помало тесна за све оно што сам имао потребу да изразим. Осим тога, мени су игра и хумор врло важне ствари у животу, а књижевност за децу је прави терен да се играте и шалите, а да притом то не радите на површан начин. Можда звучи чудно када се то каже, али хумор је врло озбиљна ствар. Игра, такође.

Да ли Вам је неки књижевник био узор? На који начин је утицао на Ваше стваралаштво?

– Многи су књижевници утицали на мене. У књижевности за децу највише Александар Вучо и Душко Радовић. Код обојице су хумор и начин на који се играју у тексту веома важни. Неке од Радовићевих песама и прича су ми потпуно промениле поглед на свет.

Шта Вас инспирише да стварате дела која су све читанија? На које дело сте посебно поносни?

– Отворен сам према свету и то је највећа инспирација. Примате у свој унутрашњи свет много тога што долази споља и онда од тог „материјала“ стварате нешто ново. У све књиге које сам написао уложено је много труда, па их не издвајам када говорим о свом књижевном раду. Ипак, поема „Пустоловине једног зрна кафе“ и књига прича „Кога се тиче како живе приче“ можда представљају моје највише дomete.

Добили сте велики број признања и награда. Која награда Вам највише значи?

– Награда „Меша Селимовић“ и Змајева награда Матице српске су најзначајнија признања која сам добио. А за књиге написане за децу, то су свакако награда „Политикиног забавника“ и награда „Невен“, коју сам добио два пута.

На једној додели награда рекли сте да је поезија будност над светом. Можете ли ту мисао да нам појасните?

– Будност на коју сам мислио је, у ствари, запитаност. Свет нас увек изнова покреће на запитаност. Најгоре што може да нас задеси јесте када у нама више нема радозналости и способности да се зачудимо. То је као да човек није жив.

Ви сте и уредник часописа „Повеља“. Можете ли рећи нешто о томе?

– Повеља је један од најбољих књижевних часописа у земљи и треба да будемо поносни што излази у Краљеву. Мени је задовољство што сам уредник такоугледног књижевног гласила. То је подстицајан, али и одговоран посао, јер књижевни часописи, између осталог, треба да истакну оно што је актуелна вредност на књижевној сцени.

Шта бисте поручили младима?

– Читање добре литературе увек доноси добитак. Улагање је мало, а корист немерљива.

Да ли Вас је успех „променио“?

– Није то неки нарочит успех. Само радим оно у чему уживам. Може се говорити само о промени изнутра. Писање је освајање себе.

Умирујући глас мог саговорника је утихнуо. И након нашег растанка у мени је још дуго одозвањала последња реченица. Освајати себе? Да, Дејан Алексић испуњава своје срце и осваја оно чему сви тежимо радећи шта воли. Достигао је реалност прешавши границу сна. А прави живот је када смо будни у својим сновима.

Многи су због ње избрали уметност као свој животни позив

Тања Пљакић је једна од оних који су цео живот посветили школи „IV краљевачки батаљон“, најпре као ученик, а затим и као наставник ликовне културе скоро две деценије, уносећи живописним бојама ведрину у срца ученика и својих колега.

„Сећам се дана када сам први пут ушла у „Батаљон“, била је то давна 1977, и то као ћак првак. То време проведено у овој школи памтим као веома лепо а и безбрижно. Код учитељице Драге Ђокић искрено сам увек највише волела час ликовног, а касније од петог разреда ликовну секцију. Наставница Момира Радосављевић је препознала мој таленат и несебично ми помогла у ликовном описмењавању и развијању креативности.

Пошто ми је мајка била учитељица, већ тада сам знала и осетила да мој позив треба да буде везан за рад са децом. После завршене средње школе уписујем Високу школу ликовне и примењене уметности у Београду. Током школовања сам уживала и искрено ми је било жао када сам студије завршила.

У јуну сам дипломирала, а већ у септембру ми је понуђено пет часова у „Батаљону“. Наравно, била сам пресрећна, и тако је све кренуло. То је био мој избор, па сам предано радила са децом и успех није изостајао. Са њима сам изградила један искрен однос пун поверења, а зауврат добијала исто. Са колегама сам имала врло лепу сарадњу, поготову са учитељима и, око приредби, са србистима и, наравно, хорићем и мојом Лидијом Спаски.

Деца су увек могла да ми се обрате за све што их интересује или тиши. Трудила сам се да им стално улепшавам простор осликавајући њихове ученице, постављајући изложбе и уређујући ентеријер целе школе. Драго ми је било када су њихови успеси на конкурсима и такмичењима постали мој понос, а и понос наше школе. Многи су уметност избрали као свој животни пут и сада смо колеге, чији рад и креативност веома ценим. Често се окупимо и препричавамо догодовштине из школе.

Нажалост, животне околности су биле такве да сам морала да прекинем рад у школи, а то ми је врло тешко пало. Трудим се и сада да помало радим са децом, јер рад са децом обогаћује душу. Увек саветујем учитеље и родитеље да чим примете да неко дете има таленат, помогну му да свој дар развије.“

ЋАК ГЕНЕРАЦИЈЕ 2013/14.

„Дете увек може одраслог научити трима стварима: да буде весео без разлога, да буде увек нечим забављен и да се зна свом снагом заузети за оно што жели.“

Пауло Коельо

Учење је дуготрајан и мукотрпан процес који се увек исплати. Свесни ове чињенице, имамо задовољство да у низу година које су за нама бирамо ћака генерације. Ове године је та титула припада Стефану Пајовићу, ученику VIII₅.

Он себе описује као упорну и тврдоглаву особу. Тренира рукомет и воли да игра игрице, али га ти хобији никад нису спречавали да учи. Признао нам је да није учио много, али је био пажљив на часу и за „загрејавање столице“ није било потребе. „Омиљени предмет ми је било физичко, јер сам на њему могао да одморим од других часова“, рекао је кроз смех, а затим додао да му је и математика била веома занимљива. Када одрасте, волео би да се бави електротехником, јер га рачунарство привлачи. У овом тренутку нема посебних жеља, које би волео да оствари, јер има све што му је потребно.

„Није било тешко запазити дачака са дивним цртама лица, са осмехом који је он стидљиво крио – Стефана Пајовића. Онако скроман, као да није желео у почетку да покаже шта све зна, вальда да не би повредио другу децу која то нису знала. А знао је много. Није било задатка који он не би решио, лекције коју не би научио. И све то, чини ми се, са лакоћом. Како је време пролазило, успеси на такмичењима су се низали и чинили да се и ја осетим поносно што је ОН баш мој ћак“, каже учитељица Мира Чкрабо.

Стефан је тих и неприметан какав је био и остао, понашао се као да је успех нешто уобичајено. Велика мотивација био је његов отац, који му је кроз игру показивао логичке задатке, али је и Стефанова жеља да буде најбољи имала велику улогу у његовим постигнутим успесима. Био је пети разред када је освојио прво место на окружном такмичењу из математике и већ тада је схватио да је математика поље на ком ће градити своју будућност.

А онда су уследиле победе на општинским и окружним такмичењима из математике у свим осталим разредима. Овај пут крунисан је победом на републичком такмичењу у осмом разреду, када је освојио треће место. Много му је значило то што су се наставници заиста трудили да му помогну у припремама, па је своје афинитетете показао и на такмичењима из историје и физике, освајајући из историје у шестом разреду општинска и окружна, а из физике је био награђен и на републичком нивоу у седмом разреду.

У сећању на ову школу остаће му дружење са друговима и другарицама из одељења. Неће заборавити тестове које је решавао без проблема и помоћ наставника који су уложили свој труд и знање док су га спремали. Осталим ученицима поручује да буду упорни и да верују у себе. Једино тако ће успети да открију шта све могу и колико су издржљиви да превазиђу све препреке до врха.

Због свега што је постигао у досадашњем школовању, Стефан је заслужио да понесе титулу ћака генерације. Он је пример да ће у сваком времену они најбољи бити препознати захваљујући марљивом раду и труду.

Стаса Миловановић, VIII₄

СТЕФАН ПАЈОВИЋ, VIII₅

УСПЕХ УЧЕНИКА - ПОНОС НАШЕ ШКОЛЕ

За Дан успешних, који је прослављен 26. маја 2014. године, на списку ученика награђених за освојена прва места на општинским, окружним и републичким такмичењима, литературним и ликовним конкурсима нашло се 82 ученика млађих и старијих разреда заједно са својим учитељима и наставницима.

НАЈУСПЕШНИЈИ МЕЂУ УСПЕШНИМА – УЧЕСНИЦИ НА РЕПУБЛИЧКИМ ТАКМИЧЕЊИМА

СТЕФАН ПАЈОВИЋ, VIII₅
3. место – математика
учешће – физика

ДАНИЦА БАНДОВИЋ, VIII₃
учешће – математика

ВАЊА МАТОВИЋ, VIII₅
учешће – историја

ФИЛИП ВУКОЈЕВИЋ, VIII₅
учешће – немачки језик

ТАМАРА СТЕВАНОВИЋ, VIII₄
учешће – стони тенис

ОГЊЕН ГАРИЋ, VII₅
учешће – географија и историја

ИВАН ЦВЕТИЋ, VII₄
учешће – аутомоделарство

СТЕФАН БОЖОВИЋ, VII₅
учешће – географија

БОЈАН ОЉАЧА, VII₃
учешће – историја

АЛЕКСАНДАР ВУКОМАНОВИЋ, VII₃
учешће – историја

Представа „Да ли ће Дамојед да заволи сладолед“ у режији учитеља Вјекослава Петришка је освојила 2. место на Републичком такмичењу које је одржано у Лесковцу 2-3. 6. 2014. године. Представа је освојила још и три прве награде:

- 1. место за сценографију
- 1. место за костиме
- 1. место за најбољу мушку епизодну улогу

Глумили су ученици IV₁:
Теодора Илић – дама, Анђелија Вељовић – бака, Андреја Бантулић – змај, Лука Ђорђевић – витез, Филип Бошковић – чаробна птица, Урош Матковић – дворска луда, Алекса Живковић – кувар, Вук Радовановић – тонац

МАША ВУКОБРАТОВ, VII₁
Учешће – бродомоделарство

САРА МАРИЈА ПИВЉАКОВИЋ, VI₅
учешће – републичка смотра рецитатора

ТАРА СЕНИЧИЋ, V₅
Учешће – архитектура и грађевинарство

За успехе ових ученика заслужни су и њихови наставници:¹

Данијела Петрић, проф. српског језика, Драгомир Белоица и Дрина Танасковић, проф. историје, Алекса Попадић, проф. географије, Марија Томић Гољић, проф. физике, Зоран Дугалић, проф. математике, Наташа Вуковић, проф. техничког и информатичког образовања, Станислав Димитријевић, проф. техничког и информатичког образовања, Даница Петровић, проф. немачког језика, Јелена Симоновић, проф. физичког васпитања

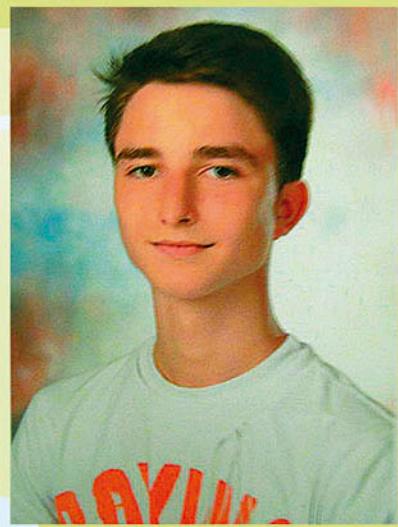
¹Имена наставника наведена су према редоследу предмета у распореду часова.

СПОРТИСТА ГЕНЕРАЦИЈЕ 2013/2014.

Прошле школске 2013/2014. године први пут је у нашој школи биран спортиста генерације. Ову титулу је пoneо Никола Вуковић, ученик одељења VIII₁. Конкуренција је била велика, а пресудило је то што Никола тренира стони тенис који је индивидуални спорт и успех зависи само од њега. Од шестог разреда он је сваке године био општински првак, а највећи успех му је учешће на Републичком такмичењу у стоном тенисусу у Кикинди 2012. године, када је стигао до четвртфинала. Осим што је изузетан спортиста, Никола је и талентован математичар и физичар што је и доказао учешћем на републичким такмичењима из ових предмета. Јако је добар друг и омиљен је у друштву. Пример је детета које све стиже и има времена за све.

Никола, само тако настави!

Јелена Симоновић,
професор физичког васпитања

Никола Вуковић, VIII₁

*Кад вредно тренираш,
добро сервираш,
а кад добро сервираш,
лакше поентираш!*

N.B.

13

Лазар Милићевић, МЛАДА ТЕНИСКА НАДА

Лазар је дошао у нашу школу пре непуних пет година. Погађате! У наш град довео га је тенис. Из Лешка, мале варошице на северу Косова, у Краљево је стигао дечак спреман да почне оставрење свог великог сна – да постане успешан и славан тенисер.

И поред одсуствања са наставе, честих тренинга и многобројних такмичења, Лазар настоји да све школске обавезе заврши што успешније. Каже да је бескрајно захвалан и својим наставницима на разумевању. Врло је познат и омиљен међу друговима и свако из његовог одељења VI₄ спреман је да му помогне око учења.

Тенис је почeo да тренира још у предшколском узрасту и на самом почетку показао да је велики таленат. Са шест година освојио је први турнир, а затим су се током наредних година низале победе на републичким турнирима. Лазар сада тренира у Тениском клубу „Краљево“ и тренутно је други у Србији у својој категорији.

„Велики људи“ су у свему велики, па није изненађење да је његов успех приметио лично Новак Ђоковић! Тако је Лазар, са још четворо талентованих и успешних вршњака из Србије, у октобру отпутовао са Новаком у Кину на турнир „China Open 2014“. Тамо су се дружили са Новаком, возили се његовим приватним авionом и имали час да заједно тренирају. Млади таленти су најбољем тенисеру данашњици показали своје умеће, а он се према њима опходио као према себи равнима. Нашем Лазару лично је рекао да је одличан тенисер. И Лазар је за Новака имао само речи хвале: „Новак Ђоковић није само изузетан тенисер, већ и добротвор и човек великог срца којег је част познавати.“

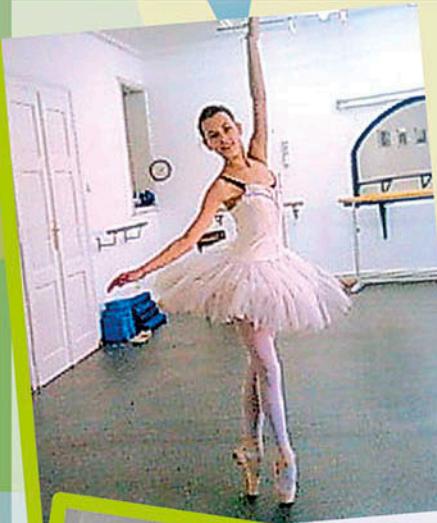
И нама је час да познајемо Лазара. Наша разредна Наташа Вуковић учи нас да се радујемо сваком Лазаревом успеху као да је наш. Али нас такође учи и да наши успеси нису ништа мање битни од Лазаревих.

Ето, тако то изгледа кад снови почну да се остварују.

Али, у међувремену, мора вредно да се ради!

Александра Раковић, VI₄

ТАЛЕ

Нађа Мирковић, ученица одељења VIII₂, упоредо је и ученица четвртог разреда Ниже балетске школе „Лујо Давичо“ у Београду, коју ванредно похађа. Највећи успех постигла је у Белој Паланци 2013. године на „Данима игре“, где је са својом балетском групом освојила два трећа и једно прво место за различите кореографије. То је било такмичење свих балетских студија у Србији. Поседује и осам диплома за завршene разреде Балетског студија „Денис Касаткин“ у Краљеву.

Милица Павловић свира виолину од своје пете године у класи професорке Јелене Ђурчић. Велика љубав према музici и напорно вежбање изнедрили су бројне награде међу којима су и освојена прва места: 2013. године на 6. Међународном такмичењу гудача у Нишу и 7. Музичком фестивалу у Аранђеловцу. Круна успеха ове талентоване ученице одељења VI₁ је освојено друго место на Републичком такмичењу у мају ове године у Музичкој школи „Јосип Славенски“ у Београду, на коме је учествовало 60 ученика, а чланови жирија били су професори из Мађарске, Бугарске и Словеније. Захваљујући бројним успесима, имала је привилегију да учи и од признатог виолинисте и професора Дејана Михаиловића.

Марко Трифуновић (VI₃) у школи фудбала „Кикер“ тренира од своје шесте године. До сада је освојио више од петнаест медаља од којих би посебно истакао оне освојене на међународним турнирима: бронзане медаље у Бијељини и Темишвару, сребрне медаље у Охриду и турниру „Кикер куп“ у Краљеву, на коме је учествовало преко осамдесет екипа из суседних земаља и најјачих екипа из Србије. Посебно је поносан на освајање првог места у домаћој Фер-плеј лиги 2013. године.

Неки су пронашли своју плаву звезду

НТИ

Вељко Милошевић, ученик шестог разреда (VI₄), бави се фудбалом од своје четврте године, а данас игра на позицији везног играча. Прве кораке је започео у ФК „Бубамара“ из Краљева. Учествовао је на многим турнирима како у Србији, тако и у Европи (Словенија, Италија, Румунија...). Први пут је проглашен за најбољег играча турнира у Словенији са осам година. Изабран је на селекцији за репрезентацију Србије и ишао на кампове са децом из разних градова. Као капитен своје екипе подигао је преко тридесет пехара. О Вељку Милошевићу је више пута писано у новинама, а гостовао је и у телевизијским емисијама. Сан му је да заигра за репрезентацију Србије, али до тада му предстоје године мукотрпног рада, одрицања, подераних копачки, али, несумњиво, и поцепаних противничких мрежа.

Новак Ивановић, ученик VIII₄, фудбал тренира од своје седме године у ФК „Кикер“ из Краљева. У свом матичном клубу је капитен за пионире (2000. годиште), али и игра и за кадете (1998. годиште). Његов досадашњи највећи успех јесте то што је одабран да заигра за селекцију Србије. Са турнира ретко када се његова екипа враћала без иједне медаље или пехара. Од интернационалних турнира за сада је био само у главном граду Бугарске Софији. Поред бројних славних екипа попут „Галатасараја“ из Турске и „Славије“ из Бугарске његова екипа освојила је четврто место.

Александра Васиљевић, ученица одељења VIII₃, тренирала је латиноамерички плес, који је врло атрактиван али и захтеван спорт. За седам година постигла је много великих успеха. На међународном такмичењу у Прагу, на коме је учествовало 11 европских земаља, са својом плесном групом освојила је прво место, а на међународном такмичењу у Италији са кореографијом салса руеда освојила је треће место. Плесни савез Београда – београдска плесна лига 2012. године уручио јој је пехар за прво место у латиноамеричким плесовима.

Тијана Мачужић (VIII₂) и **Нина Лазовић** (VIII₃) освојиле су прво место камерног дуа флаута у другој категорији на Републичком такмичењу у Београду 8. априла 2014. године.

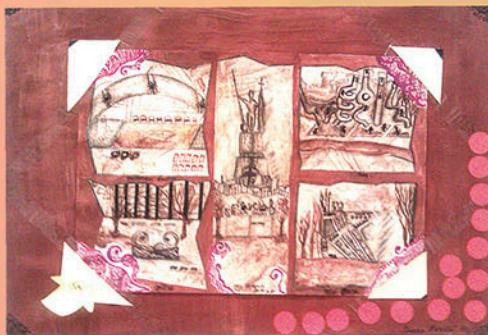
РИЗНИЦА ЛИКОВНИХ РАДОВА

КРИСТИНА МАКСИМОВИЋ, VII₅
1. награда на ликовном конкурсус
помодом прошлогодишњег Дана школе

ЈАСМИНА ЈОВАНОВИЋ, VIII₂
1. награда на Ускршњој радионици
у организацији Народног музеја

ЈОВАНА МАРИЧИЋ, VIII₅ – 2. награда
на ликовном конкурсу „Краљево – град у будућности“
у организацији Народног музеја

МИХАЈЛО ЈАНКОВИЋ, VIII₅ – 2. награда
на ликовном конкурсу помодом Дечје недеље
у организацији Културног центра „Рибница“

ЛУКА ЕРАЦ, V₁ – награђени рад
на ликовном конкурсу
„Октобар – месец здраве хране“
у организацији Завода за јавно здравље
Краљево

ЕМИЛИЈА НЕДЕЉКОВИЋ, VI₄ – 1. награда
на ликовном конкурсу „Крв живот значи“ у организацији
Црвеног крста

МИНА МИЛИВОЈЕВИЋ, VI₂ – запажен рад
на ликовном конкурсу „Краљеви Краљева“
помодом Дана града Краљева

Обележили смо и
Дан заштите животиња – 4. октобар
Радови вредни пажње!

Батаљонци међу зvezдама и планетама

Центар за промоцију науке у Краљеву је у периоду од 11. до 14. фебруара приредио низ активности за наше ученике.

Батаљонци су имали прилику да виде шта је планетаријум, да се упознају са чудесним космосом и местом Земље међу осталим планетама Сунчевог система. Ученици су се упознали са занимљивом страном науке кроз низ радионица, које су демонстратори организовали за њих. Посебно занимљиве ученицима биле су радионице из психологије „Шта имамо између ушију“ и физике „Електробуде“.

Уз помоћ интерактивних експоната из физике, као што су вандерграф, магнетно поље, ротациона платформа, Теслин калем, оптичка табла, као и уз експерименте о атмосферском притиску и површинском напону, деци су били презентовани и објашњени бројни интересантни физички феномени. Искусни предавачи деци су представили појаве попут магнетизма, ротационог убрзања, електростатике или калеидоскопа. Школарци су такође могли да завире у микроскопе и упознају се са појавама из света биологије.

Осим малишана из наше школе, имали смо и госте из других школа и сви су отишли са пуно лепих импресија.

Марица Ковачевић,
професор српског језик

Занимљива географија

На Месецу су јасно видљиви отисци стопала које су иза себе оставили астронаути – и они ће ту остати заувек јер на Месецу нема ветра који би их одувао.

Марс има два сателита: Фобос (Phobos – Страх, по грчкој и римској митологији пратилац бога рата Марса) и Деимос (Deimos – Паника, по грчкој и римској митологији пратилац бога рата Марса).

Сатурн има мању густину од воде. Ако бисмо (некако) могли да га убацимо у базен пун воде, он би плутао на површини.

Јупитеров сателит Ганимед је већи од планете Меркур.

Године 2006. астрономи су променили дефиницију планете. Због ове промене Плутон више није планета (како се некада учило у школи).

2013/2014.

Сећање на великог пе

Дан школе 2013. године посветили смо Јовану Јовановићу Змају. Кроз сузе и смех, сетили смо се детињства у које су нас вратиле глума и песма наших ученика. Обележили смо овај празник приредбом „Драги Чика Змаје, живот иде даље...“ у којој су учествовали ученици нижих разреда и свечаном академијом у

Српска деца славе славу,

И 2014. године славили смо Савино име и показали свима како корачамо његовим путевима науке и знања. Уз присуство овогодишњег домаћина Тање Пљакић, подсетили смо се на све успехе наших ученика и уживали у програму за који су овог пута били задужени ученици са својим наставницама Надом Тијанић и Лидијом Спаски, и учитељицом Бильјаном

Дан

Једном је неко рекао: „Упорност је друго име за успех“. Ученици и наставници наше школе не одустају, упорни су и храбри, те из тога проистиче да су изузетно успешни. Свој труд и рад наши ученици показују бројним наградама које освајају на такмичењима, а чему свакако доприноси неуморни рад њихових

У СЛИКАМА

ученика Чика Јову Змаја

биоскопу „Кварт“, када је приказана једночинка „Невин грех“. Хвала учитељици Снежани Јојић и наставницима Гордани Мильковић и Лидији Спаски што су заједно са својим ученицима урезале још једну неизбрисиву успомену у наша срца и срца наших драгих гостију из Врања, Апатина и Каравукова.

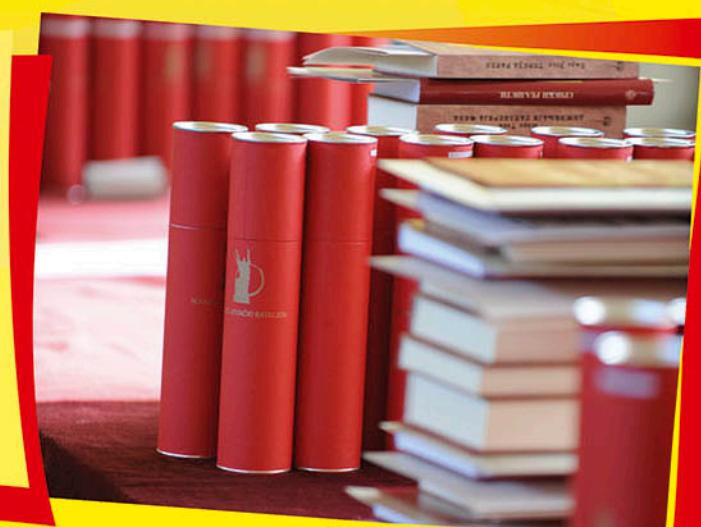
свога оца Светог Саву

Симоновић. Прослави Савиндана допринели су и најмлађи ученици наше школе, ученици првог разреда, који су са својом учитељицом Славицом Павловић извели краћи програм, уверивши нас да ће име и рад Светог Саве ценити и будуће генерације.

успешних

наставника. Зато смо и ове школске године, уз посебно ангажовање талентованих ученика и наставнице Данијеле Петрић, направили пригодну свечаност само за њих, наградили их и захвалили им на свим постигнутим успехима којима су нас обрадовали и учинили поносним.

СМЕНА ГЕНЕРАЦИЈА

Матуранти, довиђења!

Високо подигнута чела још једна чета храбрих батаљонаца кренула је у борбу звану живот. Својим знањем и упорношћу створили су јак војни одред спреман да се суочи са новим изазовима. Поносни смо што су похађали нашу школу, што су за собом оставили дивне успомене и урезали неизбрисив траг генерације 1999. Њима у част у предивном амбијенту дворишта школе приређена је свечана додела диплома. Подсетили смо се на њихове највеће успехе, уживали у њиховим осмесима и прославили успешан завршетак основне школе и прелазак у свет одраслих.

Батаљонци одреда 1999, срећно!

Марица Ковачевић,
професор српског језика

Прваци, добро дошли!

Септембар 2014. донео је са собом младе снаге. Њихове очи радознало посматрају и обећавају школске успехе на које ћемо вечно бити поносни. Свечано смо их прихватили кроз приредбу припремљену само за њих и њихове родитеље.

Прваци, будите упорни, храбри и вредни. Пишите, читајте, учите и питајте. Ваши учитељи ће вам помоћи. Они ће вас учити и стрпљиво објашњавати. Они ће вам помоћи да постанете расадници знања, јер знање је највеће богатство.

Марица Ковачевић,
професор српског језика

Први пут у нашој школи – „мини матуранти“

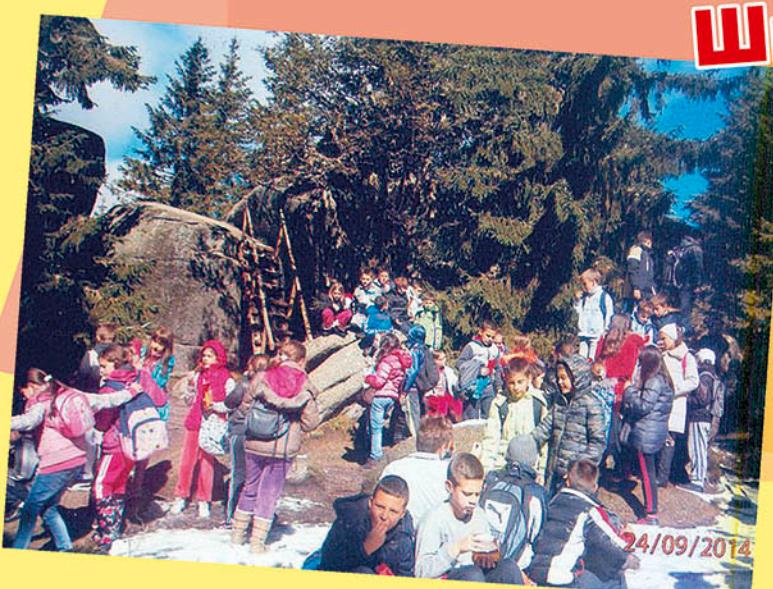
Изненада, на крају школске године одлучисмо да обрадујемо родитеље. Повуци-потегни, брже-боље сабрасмо песме и игре, оркестар и глумце, утиске из школе. На једвите јаде се озвучисмо за тај чин, кад удари киша из ведра неба. Сви покисли као мишеви, а нико не одустаје: ни публика, ни извођачи. Киша се постиде и огреја сунце. Пуна срца дочекасмо крај програма и четврогодишњег дружења.

Генерација 2010 – 2014. године
(Вјеко, Михаела, Оља, Мира, Ружа, Снежа)

ПУТОВАЊА

Екскурзија ученика осмог разреда Војводина 2014. године

The best moments of our excursion to Novi Sad

(писмена вежба из енглеског језика)

This year we have been on our excursion to Novi Sad. We had a lot of fun there.

The best moments were at Palic lake. We saw many different kinds of animals at the zoo. I liked the polar bear most. We watched it playing with a tire. It was so beautiful. The reason why the zoo was so interesting is because I have not been to a zoo for a long time.

I also liked the Gymnasium at Sremski Karlovci, where the movie "Barking at the stars" was made.

One of the best moments was at Petrovaradin fortress. We took pictures at the Clock tower. The view of Novi Sad from the top was amazing. We saw the highest point of the city, the Catholic cathedral.

The town of Subotica is very beautiful, too. Every building is somehow decorated, and the city hall is simply covered with ornaments. The interesting thing about Subotica is that every sign is written in Hungarian as well as in Serbian.

Our excursion was very amusing and educational. We had a good time and we saw the beauties of our country.

Огњен Гарин, VIII⁵

Школа у природи

Копаоник

Чудесна планина и четвртаци на њој,
лепо нам је било у недељи тој.

Боровнице, вргањи и хајдучка трава,
шетње до Панчићевог врха, да не боли глава.

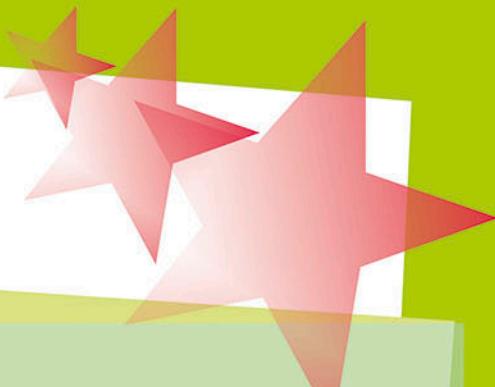
Мало сунца, мало снега, па и кише тад,
ништа нам не засмета, а сећамо се сад.

Играли се, учили и шетали баш,
а ко жели, нека сада види запис наш:
ПОЗДРАВ!

Веће четвртог разреда

ДЕЧЈА НЕДЕЉА

6 – 12. октобра 2014.

Свако дете срећног лица чува једна породица

Народна библиотека „Стефан Првовенчани“ поводом Дечје недеље објавила је конкурс на тему „Свако дете срећног лица чува једна породица“.

Одељење II₄ награђено је књигом „Зашто? колико питања, толико одговора“ за успешан групни рад.

Истим поводом награђене су и две ученице одељења II₅. Богдана Јовановић је освојила прво место за песму „Збрка“, а Лана Благојевић друго место за песму „Свако дете срећна лица чува једна породица“.

Разиграни радознали малишани

У Дечјој недељи посебно уживају најмлађи ђаци – предшколци и првац. Они су учествовали у различитим активностима: посетили библиотеку, дружили се са ватрогасцима и приредили маскенбал који ће се памтити.

НЕДЕЉА СПОРТА

Игре без граница

Ученици четвртог разреда су са задовољством прихватили активности у оквиру спортске недеље. Било је ту такмичења у разноврсним играма, „између две ватре“ и тзв. брзинска такмичења. Најлепше је било гледати изгарања у „играма без граница“. Било је ту игара са балонима, ношења пингпонг лоптице у кашици, качења крпа на канап... Задовољство, уживање и жеља за победом ученика била је видљива на сваком кораку.

Презиме или „преко имена име“

Често се питамо када и како су настала презимена и да ли се прво пише име или презиме. Ево неких одговора!

Корени презимена потичу још из првобитне заједнице у којој је сваки род имао своје родовско име које се наслеђивало и по коме се означавала родовска припадност. Настанком феудалног друштва јавља се потреба да се обележи припадност породици, па се развија породично име – презиме, а њега прво добијају племићи да би осигурали наследна права, сачували углед, положај и имање. Убрзо ће оно постати и својина грађанства, док је у сеоским срединама, у неслужбеној употреби презиме дуго било споредно. То се види из израза „име и презиме“, где је име на првом месту, а презиме [през (= преко) + име] значи „преко имена име“, дакле надиме, надимак.

Велики број презимена настало је од имена оца/деде (патронимици) на следећи начин:

Петар лично име	→	Петр + ов = Петров присвојни придев	→	Петров + ић = Петровић деминутив
--------------------	---	--	---	-------------------------------------

Презимена су настала и од имена мајке (*Сарић*), занимања (*Ковачевић*), према особинама претка (*Бркић*), месту порекла (*Сремац*), етничкој припадности (*Цигановић*), војном звању (*Капетановић*), црквеној хијерархији (*Поповић*)...

Презимена у Србији

Устаљивање презимена код Срба зауставио је долазак Турака¹, па ће се наставити тек крајем 19. и почетком 20. века са развојем модерног државног уређења. Кнежевина Србија, на челу са Александром Карађорђевићем, упутила је 31. 1. 1851. године Попечитељству внутарњих дела² у Београду декрет о попису и устаљивању презимена.

Колико људи толико ћуди

У појединим крајевима источне и североисточне Србије презиме се изводи од имена деде (прадеде, чукундеде). Овде се, као и у прошлости, може догодити да рођена браћа, или брат и сестра, имају другачија презимена, изведена од имена два различита претка. Ова појава је на издисају – устаљује се породично презиме.

Наташа Митровић,
професор српског језика

¹Турци, као и други семитски и оријентални народи, нису познавали чврсти ономастички систем двају имена. Добили су га теке 1934. године када је Кемал-паша Ата Турк, творац и реформатор модерне Турске, донео Закон о породичним именима.
²Министарство унутрашњих дела/послова

После 200 година од почетка Вукове борбе за српски језик

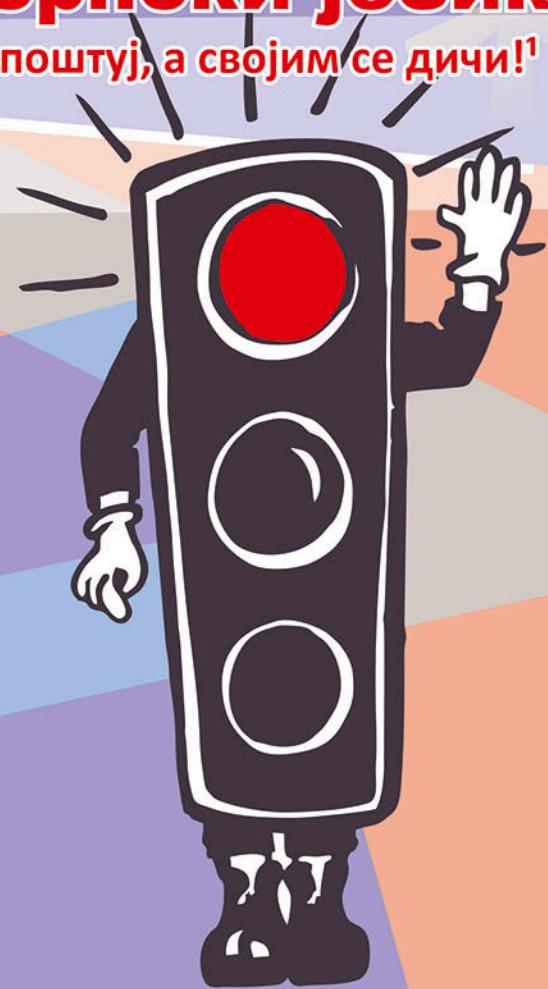
Туђ туђину, теби твој доличи – туђи поштуј, а својим се дичи!¹

Зуји, звечи, звони, звучи,
Шуми, грми, тутњи, хучи –
То је језик рода мог!

Преведи ми „језик рода мог“

Развојем ере рачунара све чешће су у употреби речи из енглеског језика које се транскрибују, а не преводе иако постоје одговарајуће речи у српском језику.

connect: конектовати се – повезати се
subscribe: субскрајбовати – пријавити се
chat: четовати – дописивати се
tag: таговати – означити
load: лоудовати – учитати
download: даунлоуовати – преузети
share: шеровати – поделити
like: лајковати – свиђати се
search: срчовати – тражити
google: гугловати – претраживати
surf: сурфовати – разгледати на интернету
update: апдејтовати – ажурирати
log on: логовати се – ући у налог
online: онлајн – на вези
offline: офлајн – не бити на вези
wi fi: вајфај – бежични интернет
selfie: селфи – фотографија сликана предњом камером

Свака звијезда својим светлом сијева
Свака птица својим гласом спијева,
Ти језиком својим збори!

Може се отићи и корак даље

Данас постоји и читав низ „гејмерских израза“ преузетих из енглеског језика: гејмер – **играч** (gamer), нуб – **новаљија** (noob), сејвовати – **сачувати** (save), левелаповати – **прећи на виши ниво** (level up), киковати – **избацити** (kick), бановати – **забранити** (ban), читовати – **варати** (cheat), хоноровати - **похвалити** (honor), стримовати – **уживо преносити** (stream), мјутовати – **угасити микрофон** (mute)...

Припремили:
Реља Стевановић и Страхиња Пивљаковић, VIII,

О језику, роде, да ти појем,
О језику милом твом и мојем!
О преслатком гласу оном
У коме те миле мајке
Усниваху слатке бајке...

¹Сви стихови су из песме „Језик рода мог“ Петра Прерадовића

Тамо где се „као стари златник, обрће наша реч“

Порука какву често шаљу тинејџери путем мобилних телефона:

SMS порука

Вук: eee *
 Ана: eee
 Вук: sta radis?
 Ана: nis*, smaranje*, ti?
 Вук: isto, ae* do grada
 Ана: nmg* moram da uradim dz*
 Вук: a posle
 Ана: nmg nisam kuci*
 Вук: nmvz*, btw* poz* me kad mozes k*?
 Ана: k. ae idem da ucim sad bb*

Скраћенице?!

А где су вокали?

Шта се дододило са великим словом?!

Где су знаци интерпункције – слободан проток мисли?!

А наше писмо ћирилица?

Мали речник „српског“ језика

Вук: eee *	eee – здраво
Ана: eee	ниш – ништа
Вук: sta radis?	смараше (жарг.) – досађујем се
Ана: nis*, smaranje*, ti?	ае – хајде
Вук: isto, ae* do grada	нмг – не могу
Ана: nmg* moram da uradim dz*	дз – домаћи задатак
Вук: a posle	нисам кући (убичајена грам. грешка) – нисам код куће
Ана: nmg nisam kuci*	нмвз – нема везе
Вук: nmvz*, btw* poz* me kad mozes k*?	btw (енгл. by the way) – узгред
Ана: k. ae idem da ucim sad bb*	поз – позвои
	к (енгл. OK и океј је прихватљиво) – у реду
	bb (енгл. bye bye) – збогом

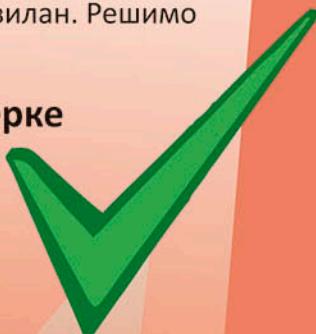
Припремиле:

Нина Жарчанин и Исидора Богавац, VIII⁴

Језичке недоумице

Неке речи често користимо, али пошто имају два облика (дублети), нисмо сигурни који од њих је правilan. Решимо недоумице!

фармерице и фармерке
пешице и пешке
пижама и пиџама
наочаре и наочари
ормар и орман

Језичке мозгалице

Можда вам је позната она реченица **Ана воли Милована** која и када се прочита „унатрашке“ гласи исто, дакле то изгледа овако: **анаволиM илов анA**. Те речи се називају палиндроми.

Решите задатке и добићете палиндроме:

- синоним од ајдаја
- антоним од одвод
- турцизам у значењу бесплатан рад

Покушајте и да саставите неку такву реч: П __ __, __ __ К, __ О __.

Помоћ: У средине прве две речи се налази самогласник. Трећа реч почиње сугласником.

Наташа Митровић,
професор српског језика

МОЋ ГОВОРА ЈЕЗИК СВИРА, ЈЕЗИК СЛИКА...¹

Позната списатељица Исидора Секулић у свом есеју пише: „Где је људима завичај? Тамо где други људи око њих разумеју до краја и до дна шта они кажу, до последњег спољног и унутрашњег трепета језичког разумеју шта је онима драго и шта их боли.“ Они који живе негде далеко жале за својом земљом, топлим звучањем свог језика и хумором свог народа. Међутим, у универзуму где су човеку подарене исте радости, туге, и вредности, понегде се и језици сударе. У животном вртлогу рађали су се језички идиоми (фразеологизми)² који највеће невоље задају преводиоцима. А настајали независно или не, неки су исти и причају о истим искуствима човека различитим језицима.

ИМАТИ БУШНЕ РУКЕ

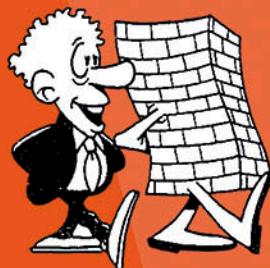
Avere le mani bucate.
Split hairs.
Avoir la main légère.

ТРАЖИТИ ДЛАКУ У ЈАЈЕТУ

Cercare il pero nell'uovo.
Chercher la petit bête.

ГОВОРИТИ ЗИДУ

Parlare al muro.
Parler à un mur.
Hablar a la pared.
Talk to brick wall.

Наведени фразиологизми су из француског, италијанског, шпанског и енглеског језика.³

Петао кукуриче, кокошка кокодаче... А у Немачкој?

Истраживачи сматрају да је људски језик компликованији од животињског, а да није баш тако видимо из чињенице да и животиње из различитих земаља говоре посебним језиком.

kikirikiii

goak

piep

gurrrr

wau-wau

Наташа Митровић,
професор српског језика

¹ „Царско достојанство језика”, Исидора Секулић

² Фразеологизми су усталени изрази у којима речи у тој вези остварују посебно значење, другачије од оног које те исте речи имају ван усталених израза.

³ Примере су дали наставници наведених језика из наше школе.

САФАРИ СНОВИ СЕ ОСТВАРУЈУ

Сви смо често на телевизији гледали доживљаје и репортаже из џунгле. Размишљали смо како би било да можемо да одемо на сафари.

Е, та прилика се указала дечаку Томиславу Јовановићу, ученику одељења VIII₃. Он је са оцем отишао на сафари. Баш је прави срећник тај Томислав!

Летео је авионом чак девет сати да би слетео у подножје планине Килиманџаро. Одушевљено је посматрао највишу планину Африке вулканског порекла.

Био је уморан од дугог пута, али га је опчинила лепота нетакнуте природе Танзаније. Видео је из великог тамнозеленог џипа „краља“ џунгле лава, посматрао високе дугоноге жирафе и дивио се шареним леопардима и огромним слоновима. Чак је имао среће и да види нешто што се ретко догађа – леопарда који је спавао на дрвету. Посебно га је дирнула борба за живот слона док су снажни лавови покушавали да га растргну.

Посетио је и колевку цивилизације Олдуваји Џорџ клисуре и видео кости првог човека, старе 1,9 милиона година.

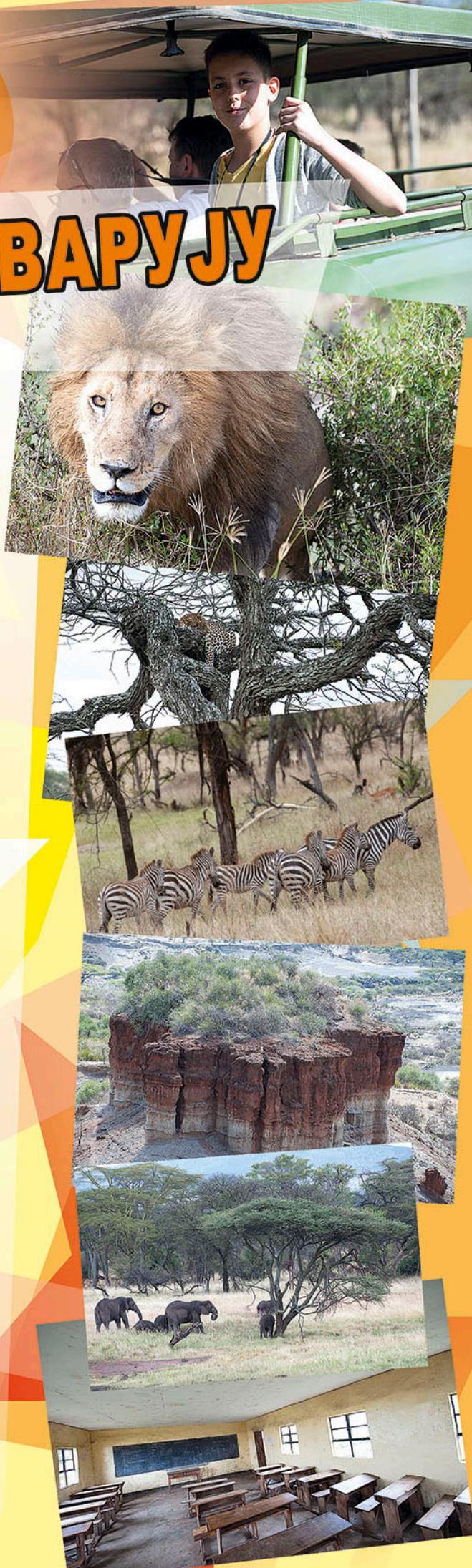
Преноћиште је било у крајње необичном хотелу. Кроз њега су могли да прођу лавови, тигрови и гепарди!

Обишао је и многе националне паркове, попут Нгоро и Серенгети. Ту су на њега посебан утисак оставиле ретке животиње: гну, носорог, фламингос, буфало...

Последњег дана обишао је школу која се налази у прстену Нгоро кратера. У овој сиромашној школи дочекала су га ведра и срдачна деца обучена у школске униформе – зелене џемпере и браон шортсеве. Сазнао је да поред осталих предмета уче и језике масаи, свахили и енглески. Било је то још једно ново искуство. Завршивши обиласак упутио се ка аеродрому.

Након седам дивних дана проведених у дивљој Африци, Томислав се кући вратио пун незаборавних утисака са узбудљивог путовања.

Тара Сеничић, VI₅

НОВИНЕ У ШКОЛИ

НОВИНЕ У ШКОЛИ

Показале и доказале спремност за иновације и сарадњу у тимском раду

У нашој школи, а први пут и у нашем граду , у одељењу IV₅, реалозована је такозвана „ко-настава“. Учитељица Снежана Јојић и професорка ликовне културе Јасмина Николчевић методом „cooperative teaching“, односно комбинацијом три типа наведеног модела („One Teach, One Observe“ један подучава, други посматра , „One Teach, One Assist“ један подучава, други асистира, „Team Teaching – тимска настава“) одржале се угледни блок-час везан за наставни садржај ликовне културе.

Кроз спонтани сарађивачки однос између ова два предавача током реализације садржаја, циљева и задатака часа, настава је била организована и спроводила се ефикасно, а позитивне ефекте су осетили ученици, актери, али и присутне колеге. Истраживања показују да су ученици подучавајући се помоћу приступа ко-наставе имали виши, завидни ниво постигнућа.

Између магије и стварности

Хемија је свуда око нас. Мами нас својим реакцијама, процесима и супстанцима да истражујемо и експериментишемо. Батаљонци, као прави радознали малишани, радо одлазе на часове хемије и уживају у чаролијама ове науке, које им наставница Цвета Грабовац вешто дочарава. Попут Мерлина, она ствара магију која ученике никада не оставља равнодушним. Сви заједно са њом учествују у огледима. Епрувете, пипете, бирете, лакмус папири, ерленмајери прелазе из руке у руку; мало додају, мало мешају, мало мућају и пред њима се отвара свет хемијских реакција.

Наши ученици тако су упознали анализу, синтезу, полимеризацију, неутралијацију... Сазнали су и сазнају, али ће тек од новембра 2014. године у потпуности упловити у свет хемије када ће у нашој школи отпочети са радом модерно опремљен кабинет само за ову науку.

Марица Ковачевић,
професор српског језика

и да се подсетимо!

Кад имаш говорну невољу

Ако Р котрљаш или са њим срљаш, учимо га да не „надрљаш“.

Мотор ти шкрипи, а ваља да дрчи, пожури или не трчи.

У јесен, кад киша запљушти и лишће почне да шушти, дођи да глас Ш не пиши већ правилно да шушти. И гласови други (Ч, Ж, Ђ или Л) ти муку праве, а и да нема невоље праве, дођи да их скинемо с „врха главе“.

И друге проблеме које приметиш можеш с логопедом да поделиш.

Мира Шиљковић,
логопед

ПРЕДСТАВЉАМО ВАМ
ПРЕДМЕТ ТИО

Када и како је **ТО** почело

Питате ме када и како је све **ТО** почело? Хммм, подужа је **ТО** прича... Али да почнем!

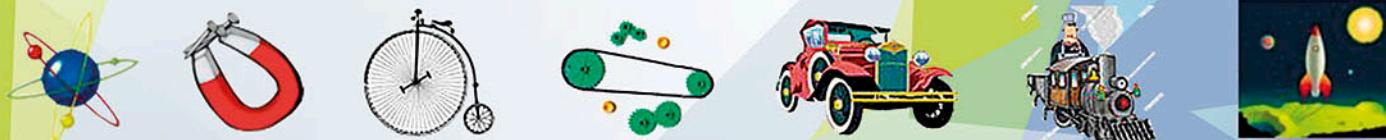
Испричаћу вам како, али не могу се сетити када је **ТО** почело.
Нисам баш **ТО**лико времешна!

А не! Не сећају се ни ваше баке, ни деке, ни прабаке, ни прадеке. Било је **ТО** доба праисторије. Давно, давно доба!
Човек се сналазио у природи. Проналазећи погодне предмете користио их је као оруђе и оружје. Наравно, све у сврху преживљавања. Животне околности и разна искуства, утицале су на развој човековог ума, али и на развој његових способности.
Тако је и сам човек, по узору на оно што би видео у природи, почeo да прави свој први алат, и да обраћујe материјале које би нашао у својој околини. А вероватно највећа историјска прекретница било је откриће **ТОчка**! Тако једноставан облик а савршен и бесконачно користан.

И, драги моји, са **ТОчком** је све почело да се котрља!!!

И све је било много лакше!

Много је времене још протекло. И много неуспешних и успешних покушаја, случајних и сасвим намерних научних откића. Развијала се наука.

И тако, захваљујући њеном височанству науци, развијала се и техника.
Сећате се зар не? Техника је примењена наука!

У жељи да вас научимо свему, од Архимеда до савремених научних достигнућа и њихових примена у техничким, у основне школе уведен је предмет који омогућава ђацима да се упознају са техничко-технолошким окружењем, да стичу основна техничко-технолошка знања, умења, вештине и да се оспособљавају за њихову примену у учењу, раду и свакодневном животу.

Па, добро дошли
на техничко!

Наташа Вуковић,
професор техничког и
информатичког образовања

Завршни испит – испит знања и први корак на путу ка одрастању

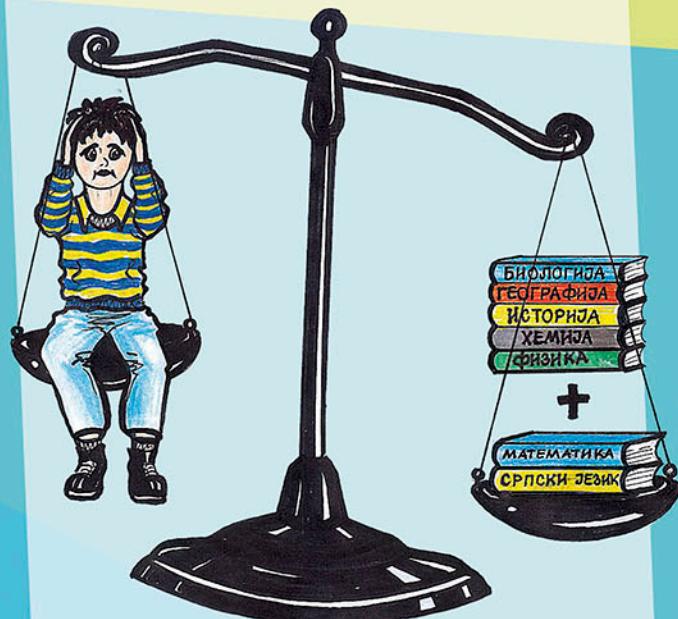
Иако се завршни испит након осмогодишњег школовања полаже већ више од две деценије, још увек се трага за најбољим начином његовог извођења, тако да велике промене очекују и ову генерацију основаца. Последњих година пропраћен је великим медијском пажњом, поготово зато што су се дешавале различите неправилности. Све то и иначе тешку ситуацију за децу и родитеље чини још тежом. У сваком случају, осмаци, учите, а ми вам желимо срећу!

Шта ђаци кажу о пријемном испиту

Већина ученика се слаже да су задаци на завршном испиту углавном били слични задацима са припрема. Они који су долазили на додатне часове и спремали се сматрају да су задаци на тестовима били много лакши него они са припремних часова. За разлику од њих, ученици који нису долазили на припреме рекли су да им је било веома тешко да ураде тестове. Такође, ђаци кажу да је најлакши био тест из српског језика, а најтежи комбиновани тест. Многи су поред припрема у школи ишли и на приватне часове, што је дугогодишња пракса.

А шта кажу наставници

Наставници кажу да су ученици наше школе прошле године добро урадили завршни испит и већина ученика је уписала жељену школу. Сматрају да ученици уче само због уписа, а не због трајног усвајања знања. Такође, мисле да треба више радити на развијању љубави према књизи, читању и писању, а посебно на функционалном описмењавању¹. Истичу да ученици током школске године нередовно посећују (или уопште не посећују) часове додатне и припремне наставе, а тек у мају и јуну завршни испит схвате озбиљно. По њиховом мишљењу, прошлогодишњи тест из српског језика био је знатно лакши него ранијих година.

Како ће изгледати завршни испит ове године

Медији (и РТС) су 28. августа 2014. године објавили вест да је министар просвете Срђан Вербић најавио измене у вези са завршним испитом. Максималан број бодова који ће основци моћи да освоје на тестовима из српског језика, математике и кобинованог теста је 30 бодова, по 10 на сваком тесту. Ученик по основу општег успеха у осмогодишњем школовању моћи ће да добије највише 70 бодова. „Задаци на завршном испиту биће потпуно непознати”, казао је Вербић.

¹Бити функционално писмен значи пратити значење у ком је неки податак дат и то научено знање користити у различитим ситуацијама.

Кад порастем бићу...

„Шта ћеш бити кад порастеш?“ било је питање за наше седмаке и осмаке, а одговори су различити – од озбиљних до шаљивих, и ми их овде преносимо.

Најпопуларније занимање међу ученицима је лекар и разне специјалности из области медицине: медицинска сестра, хирург, психијатар, ортопед, протетичар... Нека сродна занимања и како тражена су ветеринар и фармацеут – зато што је „мућкање разних лекова и прављење различитих крема јако интересантно“.

Ништа мање занимљива занимања нису ни она из области дизајна, грађевине и архитектуре: модни креатор, дизајнер ентеријера, веб дизајнер и архитекта.

Неки ученици би волели да буду војници, други програмери, трећи глумице и балерине. Зашто баш то? Програмер јер „могу да будем по цео дан уз компјутер и да за то будем плаћен“, глумица јер „доста читам и волела бих да једног дана будем део уметничког света“ и балерина „зато што ме привлачи сцена и игра, па ће ми бити задовољство да неке људе усрећим“.

Да наши ученици воле спорт, потврђује чињеница да се знатан број изјаснило да би волео да буде фудбалер, тенисер или кошаркаш, а један од разлога за то јесте „зато што имају пуно пара“.

Наравно, помиње се и низ других занимања, међу којима су и палеонтолог, астронаут, наставник и професор, економиста, адвокат и истраживач.

Ево неких одговора који ће вас наслејати а и растужити:

„Жена фудбалера јер су фудбалери лепи и згодни, а посао њихових жена је да буду лепе.“

„Сад сам дете, а кад порастем бићу човек и велико дете.“

„Кад порастем бићу на бироу!“

„Бићу краљ YouTube-a.“

НОВАК
ЂКОВИЋ

МИЛОШ
ТЕОДОСИЋ

БОГДАН
БОГДАНОВИЋ

ЗЛАТАН
ИБРАХИМОВИЋ

НЕЈМАР

КРИСТИЈАНО
РОНАЛДО

ЛИОНЕЛ
МЕСИ

СЕРГЕЈ
ТРИФУНОВИЋ

БИЉАНА
ТИПСАРЕВИЋ

ТАМАРА
КАЛИНИЋ

Ко су узори нашим ђацима?

Велики број ученика је рекао да нема узор. Они који их имају најчешће наводе особе из свог породичног окружења и то најпре мајку, јер им она „увек пружа подршку и велики је борац“, затим сестру, оца, али и баку и деку.

Сања Николов Белоица,
наставник грађанског васпитања

СЛОБОДА
МИЋАЛОВИЋ

МИЛОРАД
ЧАВИЋ

Идоли
међу
звездама

Школица лепог понашања

Како се поздрављамо?

Када ћемо некога поздравити са „здраво“? То је поздрав вршњака, пријатеља, симпатија. Уз поздрав упутите благи осмех, јер здраво је срдачан поздрав. Немојте трчати улицом да би сте некоме рекли здраво, па макар то била и ваша симпатија. Тиме бисте могли да изазовете смех код те особе, што вам није била намера.

Наравно, одрасле особе треба поздравити, уз велико поштовање, са „добро јутро“, „добр дан“ и „добро вече“.

Здраво,
Јано!

Добар дан,
господине
Илићу!

Извините, наставнице,
зато што сам закаснио.
Да ли могу да
присуствујем часу?

Како се понашамо када закаснимо на час?

Сви зnamо да нико неће доћи у школу мусав и чупав. Али шта ако се ујутру успавате?! Умивање и чешљање траје бар десет минута, а облачење још толико. Сигурно да није боље да све то изоставите и одете у школу, само треба да пожурите. Звонило је пре пет минута. Сви су у ученици, па и наставник. Умивени сте, очешљани, али сте ипак закаснили. Немојте да паничите! Можда вас наставник још није уписао међу одсутне, а ако јесте, боље је и да вас мало изгрди, него да пропустите цео час. Није срамота закаснити, само што то не сме да вам се више пута понови.

Бојана Јовановић, VI₅

Како показујемо поштовање према старијима

„Речи тети добар дан!“, често се чује на нашим улицама. Па зар то васпитана деца не кажу сама?! А још „Пази!“, „Не гурај се!“, „Хеј! Па погледај мало!“. Све су то реченице којих треба да се стидимо.

Своје васпитање доносимо из куће. Оно је огледало нас, наших родитеља, а понекад и наставника. Морамо да кренемо на пловидбу кроз море лепих речи. То је дугачка пустоловина – кроз њу пловимо цео живот. Нећу у продавници у реду да се гурам, нећу врата од лифта да залупим! Са старом баком улицу ћу прећи, трудној жени прићи, место уступити, ташну придржати. И све то са осмехом на лицу. Избегавајмо ону чувену реченицу старијих: „Каква нам је омладина!“ Зашто да нас сви с неверицом гледају? Па пет минута дуже у продавници нам неће нашкодити, а некоме ће много помоћи. Зашто су сви тако безобзирни? Како их није стид оних погледа који им одрасли уPUTE?

Нећемо више то да радимо, јер зnamо да лепа реч и гвоздена врата отвара.

Тара Сеничић, VI₅

Књиге проширују видике

„Са дубоком вером у истинитост свог убеђења говорим свима: ВОЛИТЕ КЊИГУ, она ће вам олакшати живот, пријатељски ће помоћи да се снађете у шареном и бурном сплету мисли, осећања и догађаја. Она ће вас научити да оцените човека и саме себе; она даје крила уму и срцу, осећање љубави према свету, према човеку.“

Максим Горки, руски писац

Хајде да читамо!

У школску библиотеку учлађена је скоро половина ученика наше школе (40%). Иако то можда звучи добро, није баш тако. Из године у годину, број читалаца се, нажалост, смањује. Електроника брзо напредује, па књиге и дневне новине замењују компјутерске игрице или неки забавни сајтови.

Некада је међу читаоцима најомиљенији лик био Хари Потер, те су актуелне биле бројне књиге о његовим авантурама, а сада је то Џеронимо Стилтон. Књиге из едиције „Да пукнеш од смеха“ не губе популарност, а ни духовито написане књиге „Школа“, „Бонтон“, као и оне за родитеље: „Мама и тата полазе у школу“, „Будите добар родитељ свом детету и себи“, „Како разговарати с децом о разводу“ и шаљива „Како најлакше упропастити рођено дете“.

Још увек се не мења чињеница да ученици млађих разреда више читају, па поред школских лектира, интересују их и неке друге књиге.

ПРЕПОРУЧУЈЕМО

другарима из млађих разреда

„Шта да радиш кад си уплашен и забринут“, Џејмс Џ. Крист
„Кланови, лажњаци и остали безвезњаци“, Тревор Ромен
„СОС за тинејџере“, Ружица Обрадовић
„Како разумети своје родитеље“, Жилбер Рапај
„Шта да радиш када умре неко кога волиш“, Тревор Ромен

другарима из старијих разреда

„Мој дека је био трешња“, Анђела Нанети
„С децом око света“, Татјана Родић
„Како су расли близанци“, Милутин Ђуричковић
„Хиљаду како, хиљаду зашто“, Звездана Бабић и Бранимир Просеник
„Летилица професора Бистроума“, Чедо Вуковић

ВАЖНО

У библиотеци, пре свега, треба да поштујете основни ред, а то је да буде мир и тишина. Књигу коју чitate у библиотеци или код куће треба да вратите неоштећену и чисту – без мрља или смешних цртежа. Та књига треба да послужи још некоме од ваших другара или некоме ко ће доћи много касније да је прочита.

Бојана Јовановић, VI₅

„Баталјонова“ ризн

На управо завршеном 26. Међународном фестивалу хумора за децу у Лазаревцу (16 – 19. септембра) под слоганом „Деца ће спасити планету“ чланови Књижевне радионице Народне библиотеке „Стефан Првовенчани“ освојили су низ награда и признања. Највећа награда овог фестивала Златно Гашино перо припадају библиотеци захваљујући и радовима наших ученика, који већ неколико година освајају награде на овом фестивалу.

СВАЂА КЊИГЕ И ПИСЦА

Ликови: Књига, Писац, Кувар-књига

Посвађали се Књига и Писац и не јресају да се свађају.

Књига (љуштo): Ти ниси никакав писац! Заборавио си да ми напишеш тачку, па се нисам завршила.

Писац (јрејвара се): Ја нисам хтео да напишем тачку?

Књига: Не, не, ја сам крива због тога што тачка није израсла у мени! (намртођено) И још си написао „коњовима“ уместо „коњима“! Зар сам и због тога крива? Крива сам и што је земља округла?

Писац: Мислим да више не би требало да пишем приче које су дрске као ти. Почеку да пишем куваре. (Рече Писац и луји руком о сио.)

Књига: Не желим више ту причу. „Ја, писац Писац (имишира ћа) заклињем се да ћу од сада да пишем куваре.

Писац: Хеј, хеј, хеј... (јрекида ћа Кувар)

Кувар (љубазно): Хвала ти, драги пишче, што ћеш од сад да пишеш мене и моју породицу!

Кувар и Писац одлазе, а Прича осаје сама.

Прича (говори сама са собом): Шта сам то урадила? Шта сам то скривила? То што сам рекла за тачку и „коњове“? Свако у животу погреши... (Одједном, Прича почиње да плаче.)

Чу то Писац и би му жао што се извикао на Причу.

Писац (Кувару): Куваре, морам да идем.

Рече то и крену ка Причи.

Писац и Књига (у исио време): Жао ми је!

Прича: Не, мени је жао.

Писац: Не, Причо, ја сам погрешио.

Прича (брише сузе): Хоћеш ли ми избрисати оне две грешке?

Писац: Хоћеш ли и даље да будеш моја прича?

Прича: Наравно.

Загрише се, Писац обриса грешке и промени се у љубазног писца, а Прича остане пишчева књига и тако су се слагали и дружили, све док се опет нису посвађали.

ица лепих речи

ЉУБАВНА КЊИГА

Књига! Па још и љубавна! Како то лепо звучи.
Може ли живот бити као љубавна књига са срећним завршетком? Књига у којој срце успева да састави поломљене делове и настави даље.

Књига у којој се његове сузе претварају у драго камење и добијају неку вредност.

Они који сјаје од среће, не од туге. Осмех који долази сам од себе и руке које хрле ка сунцу, које траже мало светlostи и топлоте.

Ако постоји оваква књига, желела бих да је читам. И маштам, и маштам.
Да уживам у њој изнова, и изнова.

Анђела Петковић, VII₅

СРЕЋА

Срећа није детелина
са четири листа,
црни оџачар,
ни потковица.
Срећа је љубав.
Срећа је здравље,
мали знаци пажње.
Срећа је ведро небо,
срећа је зелена трава,
срећа је жуто поље,
срећа је колона мрава.
Срећа је осмех,
осмех је срећа.
Кад има осмеха,
срећа је већа.

Анђела Бабић, VI₃

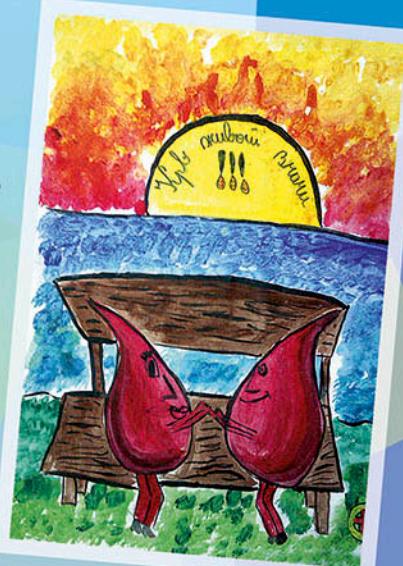

КРВ ЖИВОТ ЗНАЧИ

Црвена је крви кап,
Важна као сунчев зрак
Као цвету росе кап.

Због љубави крв дарујте
Јер добро дело то је,
А зауврат очекујте
Оно што је најбоље.

Племенитост, доброта,
Осмех и топлота
Сваком срцу прија –
То је права чаролија!

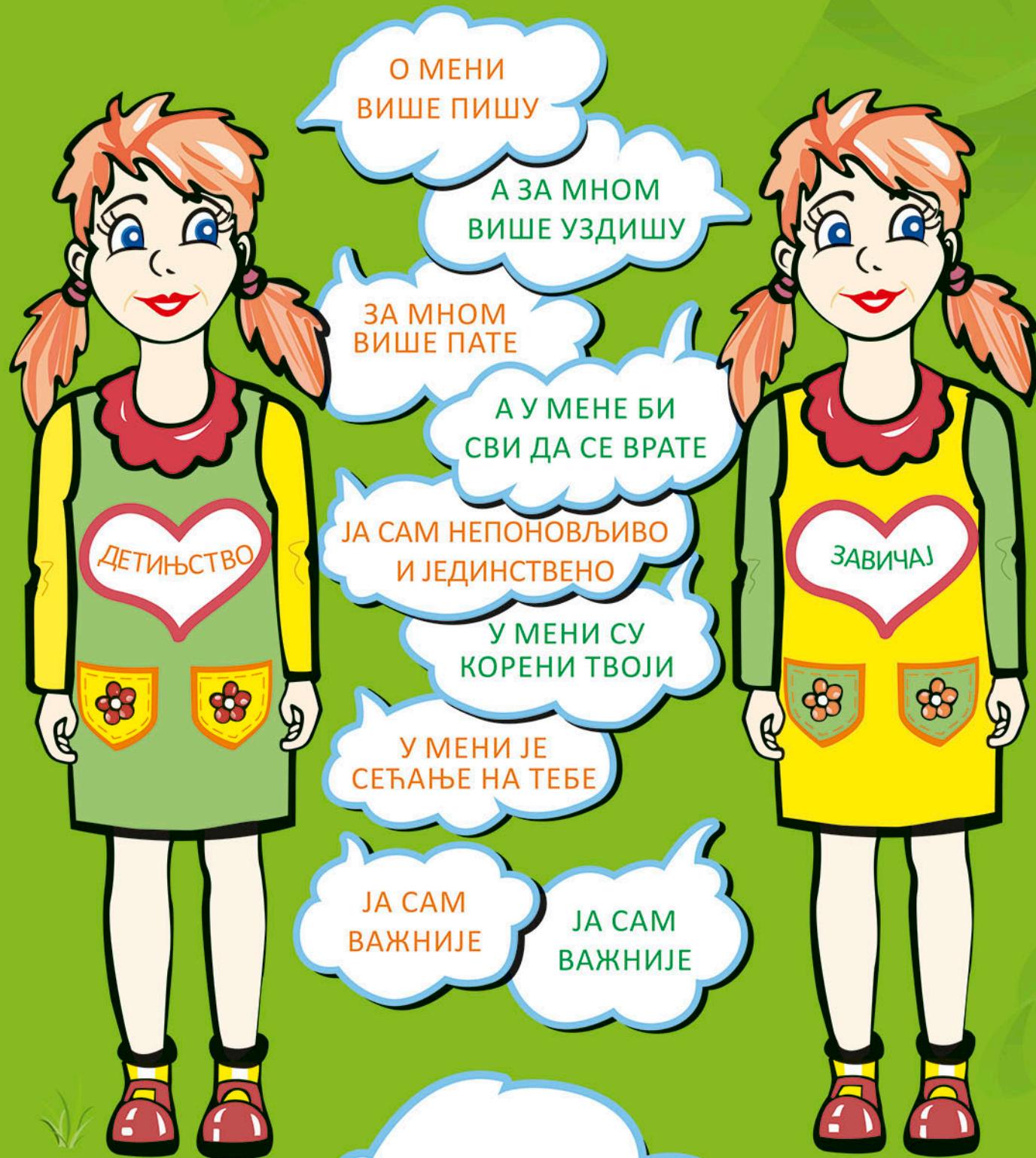
Знајте децо, знајте људи,
Па чак и странци
Да кап крви
Живот значи!

Богдана Јовановић, II₅
(прва награда на конкурсу 2014)

Реч уредника за крај

Поштовани читаоци – ученици, и наставници и учитељи (бивши и садашњи), сви ви који волите нашу школу, јер је она део вашег сећања или живота, завирите у своје шкриње на тавану, пронађите успомене (старе фотографије, избледеле белешке, билтене, часописе, књиге; амблеме, школске униформе...) и поделите их са новим генерацијама да се не заборави ни некадашњи сјај „Баталјона“.

Наташа Митровић,
професор српског језика

АКО НЕ ЗНАТЕ
ШТА ЈЕ ВАЖНИЈЕ,
ОТИЋИТЕ У СВОЈ ЗАВИЧАЈ И
СЕТИТЕ СЕ ДЕТИЊСТВА,
МОЖДА ТАМО НАЋЕТЕ ОДГОВОРЕ
НА СВА ПИТАЊА.